Pre 150 godina u Beogradu je rođen Mihailo Petrović Alas (1868-1943), naš veliki matematičar, naučnik i akademik. On je takođe bio i plodonosan pronalazač, o čemu svedoče i podaci navedeni u petnaestom tomu njegovih sabranih dela koji se odnose na pet patenata dobjenih u Francuskoj.

Prvi od njih za predmet ima daljinar, konstruisan za potrebe Vojno-tehničkog zavoda u Kragujevcu sa đeneralom Miloradom Terzićem. Prijava je podneta u Francuskoj 11. februara 1910, a patent je izdat 17. avgusta iste godine pod brojem FR413.730A.

Drugi pronalazak, koji je zaštićen u Francuskoj, predstavlja konstrukciju zupčanika prenosnika, preteču automatskih automobilskih menjača koja omogućava da prenos broja obrtaja bude konstantan. Prijava je podneta 29. septembra 1913, dok je patent izdat 13. februara 1914. pod brojem FR463.082A.

Kao sledeći pronalazak se navodi večiti kalendar, realizovan u više hiljada primeraka. Petrović je prijavu za njega podneo u Francuskoj 27. januara 1916, a patent mu je izdat 21. septembra 1916. pod brojem FR480.788A.

Četvrti pronalazak koji je Petrović zaštitio patentom u Francuskoj je naprava za obezbeđivanje plovnosti brodova posle oštećenja prouzrokovanih sudarom, minom, torpedom ili nasukavanjem, koju sačinjava veći broj tela u vidu balona sa izvorima gasa pod pritiskom za njihovo naduvavanje kojima se može upravljati ručno, daljinski ili automatski pomoću odgovarajućeg elektromagnetnog uređaja, čime se sprečava ili usporava potonuće broda. Prijavu za ovaj pronalazak Petrović je podneo 24. novembra 1917, a patent pod brojem FR515.072A je izdat 24. marta 1921.

Poslednji Petrovićev pronalazak naveden u njegovoj bibliografiji predstavlja motor sa klipom naizmeničnog dejstva čije glavno vratilo je izvedeno sa zavojnicom za prenos kretanja klipa i koji ima zaporni prenosni mehanizam, a za koji je prijavu podneo 15. februara 1918. i dobio patent pod brojem FR495.040A naredne godine, 26. septembra 1919.

Rezultati pretraživanja sprovedenog u bazama podataka o patentima su pokazali da je Mihailo Petrović imao najmanje deset patenata. Pored napred navedenih pet francuskih patenata, pronađena su još četiri francuska i jedan britanski patent.

Prvi od njih je francuski patent pod brojem FR447.861A za koji je prijavu podneo 31. avgusta 1912, a patent je odobren 17. januara 1913, čiji predmet predstavlja višestepeni zupčasti prenosnik sa zavojnim koničnim zupcima, koji je po svojoj konstrukciji sličan prenosniku iz francuskog patenta FR463.082 A. Ovaj patent Petrović je zaštitio zajedno sa Svetolikom Popovićem, zvanim Suljo, mašinsko-brodarskim inženjerom iz Srpskog brodarskog društva.

I sledeći Petrovićev francuski patent, FR476.320A ima za predmet sličan prenosnik, koji je ovde primenjen kao automobilski menjač. Odgovarajuću prijavu je podneo 17. oktobra 1914, a patent je izdat 27. jula naredne godine.

Za razliku od prethodna dva pronalaska, čija namena je bila prevashodno mirnodopska, sledeći od njih, uređaj za brzo određivanje elemenata vatre za gađanje aviona, bio je namenjen za vojnu primenu. Za ovaj pronalazak Petrović je 21. avgusta 1919. dobio francuski patent pod brojem FR493.774A, na osnovu prijave podnete 7. decembra 1917.

I sledeći Petrovićev pronalazak, uređaj za brzo izbacivanje, odnosno lansiranje projektila, bilo na kopnu, vodi ili u vazduhu, zaštićen francuskim patentom FR503.321A, bio je namenjen za vojnu primenu. Iako je prijavu podneo tokom poslednje godine trajanja Prvog svetskog rata, 22. februara 1918, patent je dobio dve godine kasnije, 8. juna 1920.

Jedini Petrovićev patent koji ne potiče iz Francuske je njegov britanski patent broj GB121,279A. za koji je prijavu podneo 23. oktobra 1918. Međutim, predmet ovog patenta je Petrovićeva naprava za obezbeđivanje plovnosti brodova posle oštećenja prouzrokovanih sudarom, minom, torpedom ili nasukavanjem, koja za predmet ima isti pronalazak kao i francuski patent FR515.072A. Razlog za postojanje dva ili više patenata iste sadržine je u tome što je svaki patent teritorijalno ograničen, odnosno važi samo u državi čiji je nadležni organ izdao taj patent.

Pored toga Petrović je stvorio još izvestan broj pronalazaka za koje se za sada ne može utvrditi da li ih je patentirao. Verovatno najznačajniji od njih predstavlja hidraulični integrator, odnosno hidrointegrator, koji je bio izložen u paviljonu Srbije na svetskoj izložbi u Parizu 1900. godine, gde je bio nagrađen bronzanom medaljom Svetske izložbe. Za ovaj pronalazak Petrović je 1907. godine bio nagrađen i diplomom Društva matematičara u Londonu.

(Članak o Miki Alasu, autorke dr Snežana Šarboh, preuzet je sa sajta Zavoda za intelektualnu svojinu Srbije)

